

ÖĞRETMEN REHBER KİTAPÇIĞI

Oryantalist Resim Koleksiyonu
Kesişen Dünyalar: Elçiler ve Ressamlar

7 - 12 Yaş

PERA MÜZESİ

Değerli Öğretmenlerimiz,

Pera Müzesi olarak okul gruplarına yönelik 7-12 yaş grupları için Suna ve İnan Kır a  Vakfı koleksiyon sergileri kapsamında " ğretmen Rehber Kitapçığı" hazırladık.

Kitapçıkta "Kesişen Dünyalar: Elçiler ve Ressamlar", "Osman Hamdi Bey'in Yaşamı ve Sanatı", "Anadolu Ağırlık ve  l leri", "Kütahya  ini ve Seramikleri" koleksiyon sergilerinden seçilmiş eserlerin açıklamaları ve  ğrencilerinize yöneltebileceğiniz sorular yer alıyor. Aynı zamanda  ğrencilerinize müzeyi nasıl gezdirebileceğinize dair ve eserlerin incelenmesine ilişkin bilgiler edinebilirsiniz.

Önerdiğimiz bilgiler doğrultusunda öğrenciler; yaratıcı ve eleştirel düşünmeyi, sorgulamayı, kendilerini doğru biçimde ifade edebilme gibi becerilerini geliştirebilecek.

Müze gezisi sonrasında ise, okulda sergiler hakkında  ğrencilerinize çeşitli aktiviteler de yaptırabilirsiniz.

Detaylı bilgi ve rezervasyon için:
egitim@peramuzesi.org.tr
0212 334 99 00 (4)

facebook / PeraEgitim

instagram / peramuzesi #peraegitim

twitter / @PeraMuzesi

blog / blog.peramuzesi.org.tr

youtube / PeraMuzesi

Oryantalist Resim Koleksiyonu

Kesişen Dünyalar: Elçiler ve Ressamlar

2. Kat Sergi Salonu

Sevgi ve Erdoğan Gönül Galerisi

Suna ve İnan Kıraç Vakfı'nın, konusunda ülkemizin en zengin koleksiyonlarından biri olan Oryantalist Resim Koleksiyonu, 17. yüzyıldan 20. yüzyıl başlarına uzanan bir dönemde, Avrupalı ressamların özellikle Osmanlı dünyasını ve Türkiye coğrafyasını betimleyen eserlerinin yanı sıra, Osmanlı sanatçılarının bu dönemdeki karşılıklı etkileşimini yansıtan eserlerini de barındırmaktadır.

İmparatorluğun son iki yüzyılından geniş bir görsel panorama sunan bu koleksiyonda Osman Hamdi Bey'in yapıtları ve ünlü "Kaplumbağa Terbiyecisi" tablosu da yer almaktadır. Oryantalist sanatın Osmanlı eksenli bu çok özel kesitine yönelmiş olmasıyla da ayrıcalıklı bir yere sahip olan Koleksiyon, Pera Müzesi'nin Sevgi ve Erdoğan Gönül Galerisi'nde açılan uzun dönemli tematik sergiler aracılığıyla kamuoyuyla paylaşılmaktadır.

Sanatçı Hakkında

Jean Baptiste Vanmour

Flaman asıllı Fransız ressamı. Antoine Watteau'nun da ustası olan Jacques-Albert Gerin'den resim eğitimi aldığı sanılmaktadır. 1699'da gittiği Paris'te, İstanbul'a elçi olarak atanan Ferriol Kontu'nun dikkatini çekmiş ve aynı yıl onun eşliğinde İstanbul'a gelmişti. Burada da, Ferriol için, Osmanlı resmî görevlilerini ve değişik uluslardan insan tiplerini gösteren grup resimleri yaptı. Bunlardan 1707-08 yıllarında yaptığı bir grup resim, albüm haline getirilmek üzere baskıya hazırlandı. Yapıtları arasında elçi kabul törenlerinin yanı sıra gündelik yaşam sahneleri, giyim kuşam resimleri ve İstanbul manzaraları vardır. Ayrıca, döneminde İstanbul'da patlak veren Patrona Halil Ayaklanması'nın önderlerini de resimlemiştir. Vanmour'un İstanbul'da yerli sanatçılardan oluşan bir atölye kurduğu, resimlerinin bir bölümünün yapımında bu atölyenin ressamlarından yararlandığı ve atölyenin, sanatçının ölümünden sonra da bir süre ürün verdiği sanılmaktadır.

Sorular

1. Hangi dönemleri kapsayan bir sergi gezeceğiz?
2. Oryantalizm ne demek?
3. Fotoğraf makinası ne zaman keşfedildi?
4. Elçi ne demek?

Cevaplar

1. 17. yüzyıl ortalarından 19. yüzyıl sonlarını kapsayan bir sergi gezeceğiz. (Atatürk'ün doğum tarihi ile karşılaştırma yaparak dönemlerin yaş gruplarına göre daha iyi anlaşılmasına yardımcı olur.)
2. Özellikle 19. yüzyıl için kullanılan, Batı'nın Doğu'yu nasıl gördüğünü ve yansıttığını anlatan bir terim.
3. 19. yüzyılın ilk yarısında keşfedildi (1826-27). Yüzyılın ortalarından itibaren yaygınlaştı.
4. Bir ülkeden diğer bir ülkeye belirli bir görevle gönderilen ya da uzun süre o ülkede kalarak kendi ülkesini temsil etmekle görevlendirilmiş kişi.

Öğrenilecek Kelimeler

Oryantalizm

Yeniçeri askerleri

Arz Odası

Sadrazam

Elçi

Çanak Yağması - Ulufe

Tercüman

Eserler Hakkında

Venedik Balyosunun Topkapı Sarayı'na Kabulü

1699'dan 1737'deki ölümüne kadar İstanbul'da yaşayan Valenciennes'li ressam Jean-Baptiste Vanmour'un eserleri arasında Avrupalı elçilerin kabul törenlerini betimleyen seriler özel bir yere sahiptir. Bir Venedik balyosunun Topkapı Sarayı'na kabulünü, aşamalarıyla gösteren 4 resimlik seri sanatçının farklı Avrupalı elçiler için resimlediği benzer dizilerden farklı olarak elçi alayını kent içinden geçerken gösteren bir resmin de bulunması ve dizideki iki resim sanatçı imzası barındırması bakımından özel bir yere sahiptir. Resimlerde Venedik balyoslarına özgü giysiler içinde gördüğümüz elçinin 1723-1726 yılları arasında İstanbul'da bulunmuş Francesco Gritti olduğu sanılmaktadır.

Elçi Alayı

Jean Baptiste Vanmour
Tual Üstüne Yağlıboya
88,5 X 120,5 cm

Venedik balyoslarının Osmanlı topraklarına kabulü elçi heyetinin Gökçeada'ya varmasıyla başlar, karşılamada bulunan gemi sayısı büyük önem taşırdı. Francesco Gritti de iki kadirgayla karşılanmış 15 pare top atışıyla selamlanmıştı. Çeşitli ikramlarda bulunulduktan sonra resmi giysileri içindeki balyos ve maiyeti halkın da izlediği bir geçit töreniyle kente girerdi.

Sorular

1. Sizce bu eserde ne oluyor?
2. Burası neresi olabilir?
3. Kıyafetleri farklı olanları ayırt edebiliyorsanız nedenini açıklayın.
4. Eserdeki en önemli karakter hangisi?
5. Sizce eserdeki elçi nereli olabilir?
6. Elçi alayı nereye gidiyor olabilir?

Cevaplar

1. Elçi alayının geçişini görüyoruz.
2. İstanbul'un bugün Pera Müzesi'nin de bulunduğu Pera-Galata bölgesi. Ortada Pera Mezarlığı arkada Galata Surları görülüyor.
3. Osmanlılar ve Venediklilerin kıyafetleri farklı
4. Venedik Büyükelçisi Francesco Gritti
5. İtalyan
6. Padişah tarafından kabul edilecekleri Topkapı Sarayı'na gidiyor.

Elçi Heyeti'nin Topkapı Sarayı'nın İkinci Avlusundan Geçışı

Jean Baptiste Vanmour
Tuval Üstüne Yağlıboya
90 X 121 cm
(1725-?)

Elçilerin saraya kabulü yeniçerilerin 3 ayda bir maaşlarını aldıkları ulufe gününe rastlatılır, elçilik heyeti Topkapı Sarayı'nın ikinci avlusundan geçerken ulufelerini almış yeniçerilerin yere konmuş tabaklardaki yemekleri kapışmasını izlerdi.

Sorular

1. Bu eserde Francesco Gritti'yi bulun.
2. Eserdeki figürler nerede bulunuyor?
3. Mavi kaftanlı iki kişinin görevleri ne olabilir?
4. En önden yürüyenlerin görevleri ne olabilir?
5. En arkada hareket halindeki figürlerin görevi ve ne yaptıklarını yorumlayın.

Cevaplar

1. Önde, üçüncü sırada yürüyor. Bir önceki eserde gördüğümüz kıyafetinden elçiyi ayırt edebiliriz.
2. Topkapı Sarayı ikinci avlusunda
3. Tercüman
4. Kapıcı, güvenlik, kabul töreninin idaresi.
5. En arkadaki figürler yeniçerilerdir. Eserde yer alan Osmanlı askerlerinin üç ayda bir maaşlarını aldıkları güne ulufe günü deniyor. Bu nedenle de yeniçeriler elçilik heyeti geçerken yerdeki kapların içindeki yemekleri kapışıyorlar. "Çanak yağması" adı verilen bu olay ordunun gücünü ve askerlerin sultana olan bağlılığını yansıtan bir gösteri.

Divan-ı Hümayun toplantılarının yapıldığı Kubbealtı'nda Sadrazam tarafından verilen yemeğe katılan elçi iki yanındaki dragomanlarıyla (tercüman) ile birlikte Sadrazam'la aynı sofrada otururdu.

Sorular

1. Bu eserde Francesco Gritti'yi bularak ne yaptığını tarif edin.
2. Elçi kiminle yemek yiyor olabilir?
3. Sohbetlerine kim yardımcı oluyor?
4. Bu eserde padişahın nerede olduğunu tahmin edin.

Cevaplar

1. Eserin ortasında kırmızı taburenin üzerinde bize arkasını dönmüş şekilde oturuyor.
2. Sadrazam ile yemek yiyor. (Sadrazam: Padişahın sağ koludur.)
3. Tercüman yardımcı oluyor.
4. Eserin merkezinde bulunan duvardaki küçük pencerenin arkasında duran silüet.

Elçi Onuruna Sarayda Verilen Yemek

Jean Baptiste Vanmour
Tuval Üstüne Yağlıboya
90 X 121 cm
(1725-?)

Sultan III. Ahmet'in Avrupalı Bir Elçiyi Kabulü

Jean Baptiste Vanmour
Tüval Üstüne Yağlıboya
90 X 121 cm
(1725-?)

Sorular

1. Elçi padişahı nerede ziyaret ediyor?
2. Elçiyi ve arkadaşlarını Osmanlılar neden kollarından tutuyorlar?
3. Elçi padişaha ne getirmiş olabilir?
4. Elçi öncelikle mektubu kime taktim etmeli?
5. Elçinin mektubunu görebiliyor musunuz?
6. Sadrazam mektubu nereye bırakıyor?
7. Elçi mektubu takdim ettikten sonra odadan dışarı nasıl çıkıyor?

Cevaplar

1. Arz Odası'nda
2. Güvenlik sebebiyle
3. Güven mektubu
4. Sadrazama
5. Evet/Hayır
6. Padişahın yanındaki kutuya bırakıyor
7. Padişahın önünde eğilerek geri geri yürüyerek odadan çıkıyor

